

Bevarandeplan Natura 2000

Hassel hackslått SE0710217

Foto: Annika Carlsson

Namn:	Hassel hackslått
Sitecode:	SE0710217
Områdestyp:	SAC 2011-03
Areal:	0,55 ha
Skyddsform:	Oskyddat
Kommun:	Sundsvall
Tillsynsmyndighet:	Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Koordinat:	154977/690496
Karta:	17G 0J
Ägarförhållanden:	Privat
Senast uppdaterad:	2018-06-04

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM NATURA 2000	3
1.1 Allmänt om bevarandeplanen.....	3
2. GRUNDER FÖR UTPEKANDE	3
2.1 Ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet	3
3. BEVARANDESYFTEN OCH BEVARANDEMÅL.....	3
4. OMRÅDESBESKRIVNING.....	4
4.1 Allmän områdesbeskrivning	4
4.2 Intressanta arter i området, ej med i art- och habitatdirektivet.....	4
5. EKOLOGISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	4
5.1 För området i dess helhet	4
5.2 För ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet	4
6. HOTBILD MOT NATURA 2000-OMRÅDET	5
7. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	5
7.1 Områdesskydd.....	5
7.2 Skötsel	6
8. BEVARANDESTATUS	6
9. UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL.....	6
10. REFERENSER	6
11. KARTOR	7

1. Allmänt om Natura 2000

Natura 2000 heter det nätverk av skyddsvärda områden som alla EUs medlemsstater ska bidra till att skapa enligt EUs två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Syftet är att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har som medlem i EU åtagit sig att se till att naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus, dvs. att de finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning genom att vidta bevarandeåtgärder i form av skydd och skötsel. Genom 15-17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd har EU-direktiven implementerats i svensk lagstiftning. Ett särskilt tillstånd krävs om man vill utföra åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt. Som en hjälp vid arbetet med att bevara naturvärdena i Natura 2000-områden samt som ett stöd för verksamheter som bedrivs i anslutning till området ska det finnas bevarandeplaner för samtliga områden.

1.1 Allmänt om bevarandeplanen

Bevarandeplanen är det dokument som ska beskriva vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som ska ange vilka bevarandeåtgärder som planeras. Bevarandeplanen behandlar områdets ingående naturtyper och arter som finns upptagna i EUs två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. En viktig del i arbetet med att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder är formuleringen av bevarandesyfte och bevarandemål för varje Natura 2000-område samt att planera och prioritera vilka bevarandeåtgärder som behövs utifrån i dagsläget kända förhållanden och hot. Bevarandesyftet utgår från 17§ Förordningen om områdesskydd som anger att länsstyrelserna ska upprätta beskrivningar av syftet samt för de livsmiljöer och arter för vilka gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas eller återställas.

2. Grunder för utpekande

2.1 Ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

Området är utpekade att ingå i nätverket Natura 2000 enligt art & habitatdirektivet mot bakgrund av att det inom området finns den i direktivet prioriterade naturtypen Artrika stagg-gräsmarker på silikatssubstrat (tabell 1).

Tabell 1. Ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

<i>Kod</i>	<i>Naturtyp</i>	<i>Areal (ha)</i>	<i>Andel (%)</i>
6230*	Artrika stagg-gräsmarker på silikatssubstrat	0,51	93

*) = Prioriterad naturtyp

3. Bevarandesyften och bevarandemål

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Natura 2000-området Hassel utgör en mycket värdefull och artrik ängsmark. Området hyser flera hotade kärlväxt- och svamparter och är ett representativt exempel på en idag mycket sällsynt naturtyp. Naturvärdena inom området är starkt knutna till ängsmarkens långa tradition av årlig slåtterhävd. Det främsta bevarandesyftet är att bevara och upprätthålla den prioriterade naturtypen artrika stagg-gräsmarker på silikatssubstrat.

Ett övergripande syfte är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för naturtypen vilken legat till grund för utpekandet av området till nätverket Natura 2000. Det är därför av yttersta vikt att området fortsätter att hävdas traditionellt genom årlig slåtter för att förhindra att naturvärdena förloras.

I tabell 2 finns en sammanfattning av bevarandesyften och bevarandemål för ingående naturtyp.

Tabell 2. Bevarandemål för ingående naturtyp

<i>Naturtyp</i>	<i>Bevarandemål</i>
6230, Artrika stagg-gräsmarker på silikatssubstrat	<ul style="list-style-type: none"> • Naturtypen ska bibehållas med traditionell hävd på minst 0,51 ha • Ingen förekomst av träd och buskar ska förekomma. • Typiska arterna stagg, kattfot, slåtterfibbla, vanlig låsbråken och revfibbla ska finnas spridda i området och ingen påtaglig minskning ska förekomma.

4. Områdesbeskrivning

4.1 Allmän områdesbeskrivning

Hassel hackslått är ett drygt 500 meter långt vackert, stenigt område med åkermark mot ena gränsen och skogsmark mot den andra. Området ligger i byn Hassel, ca 15 km väster om Lucksta. Gården har en välbevarad markslagszonering åker-hackslått. I området ligger ett par ängslador i gott skick, många odlingsrösen av varierande storlek och längs hackslåtten går en gärdesgård. Under en inventering för TUVÅ 2016 hittades cirka 250 blommande fältgentianor.

4.2 Intressanta arter i området som ej är med i artdirektivet

Området är artrikt och här finner man arter som fältgentiana (*Gentianella campestris*), blåsuga (*Ajuga pyramidalis*), tvåblad (*Listera ovata*) och brudsporre (*Gymnadenia conopsea*). Under hösten finner man här även scharlakansröd vaxskivling (*Hygrocybe punicea*).

5. Ekologiska förutsättningar

5.1 För området i dess helhet

Natura 2000-området Hassel Hackslått utgör en mycket värdefull artrik, välkött ängsmark. Området hyser flera hotade kärlväxt- och svamparter och är ett representativt exempel på en idag mycket sällsynt naturtyp. Hackslåtten har höga biologiska värden och betydelse för kännedomen om landets natur- och kulturhistoria. Det finns förutsättningar att bibehålla områdets värden så länge som området slås eller betas.

5.2 För ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

6230, Artrika stagg-gräsmarker på silikatssubstrat

Naturtypen är artrika, torra-fuktiga ängar som inte gödslats och där traditionellt ängsbruk bedrivs. Typen är i allmänhet helt öppen men enstaka träd och buskar kan förekomma upp till

25 % krontäckning. Vegetationen är i regel lågväxt med hävdgynnade arter som ormrot, blåsuga, liten blåklocka, gentiana- och låsbräkenarter. Ängar av denna typ är belägna nedanför fjällkedjan eller andra bergsområden. Fuktigare stråk kan ingå.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- Slåtter, höbärgning, röjning av igenväxningsvegetation, eventuellt efterbete och fagning.
- Skötseln utformad enligt objektets speciella natur- och kulturvärden.
- I naturtypen får inte förekomma gödsling (förutom från djur som betar i objektet), stödutfodring, kalkning, dikning eller insådd av för naturtypen främmande arter.

6. Hot mot Natura 2000 området

Det främsta hotet mot ängen i Hassel är utebliven hävd. I dagsläget sköts ängen exemplariskt av markägaren själv. Verksamheter och faktorer som kan tänkas påverka Natura 2000-området negativt visas i tabell 3.

Vid beskrivandet av hotbilden för ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom områdets skötsel. Tyngdpunkten för hotbilden av varje enskilt N 2000-objekt ligger främst på lokala hot från landskaps- till artnivå.

Tabell 3. Verksamheter och faktorer som utgör reella och potentiella hot mot områdets naturtyp

<i>Naturtyp</i>	<i>Hot</i>
6230, Gräsmarker med stagg på silikatrika jordar	<ul style="list-style-type: none"> • Utebliven eller olämplig skötsel, p g a av ändrad markanvändning, hävd vid fel tidpunkt eller med felaktiga redskap • Vid ev efterbete kan tillskottsutfodring ge indirekt näringstillförsel till marken och missgynna den konkurrenssvaga floran. • Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan. • Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning och täktverksamhet, samt lednings- och vägdragningar. • Utebliven hävd eller igenplantering av omkringliggande åkermark. • Betesdrift som ersätter slåtter. • Utsläpp av gödnings- och bekämpningsmedel på åkermarken som kan vindspridas till hackslåttern.

7. Bevarandeåtgärder

7.1 Områdesskydd

Hassels hackslätt är utpekad som riksintresse för naturvård enligt 3 kap MB sedan 1999 och ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet.

I övrigt är området oskyddat förutom det skydd nätverket Natura 2000 innebär genom krav om tillståndspflicht för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka

området (enligt 7 kap 28 a § miljöbalken). Tillståndsprövningar ska utgå från hur verksamheten eller åtgärden påverkar områdets bevarandemål och möjligheten för området att uppnå bevarandesyftet.

I dagsläget söker markägaren egna miljöstöd och sköter området på egen hand. Så länge miljöstöd finns och skötseln är tillfredställande så behövs inget ytterligare skydd.

7.2 Skötsel

Skötseln ska vara utformad enligt traktens tradition och objektets speciella natur- och kulturvärden med slåtter, räfsning och röjning av igenväxningsvegetation samt eventuellt efterbete. En sammanfattning av planerade skötselåtgärder visas i tabell 4.

Tabell 4. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

<i>Skötselåtgärd</i>	<i>Tidpunkt</i>	<i>Prioritet</i>
Slätterhävd	Årligen, i slutet av juli.	1

8. Bevarandestatus

Bevarandestatusen för området i sin helhet är gynnsam då området slås årligen och den höga artrikedomen och arttätheten har bevarats och utvecklats.

9. Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning av naturtyper och arter sker enligt Naturvårdsverket riktlinjer för uppföljning av skyddade områden och är beskrivna i regionala uppföljningsplaner på Naturvårdsverkets hemsida. Områdesvis uppföljning kommer att ske inom ett enskilt Natura 2000 område ifall det finns faktorer som där behöver följas upp särskilt och som inte fångas upp av den regionala uppföljningsplanen. Utvärdering av gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter sker på biogeografisk nivå, för Västernorrlands län den boreala regionen.

10. Referenser

Länsstyrelsen i Västernorrlands län, 1993: Program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Länsstyrelsen 93:1 Härnösand.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län, 1992: Ängs - och hagmarker i Västernorrlands län - del 1 Medelpad. Länsstyrelsen. Härnösand.

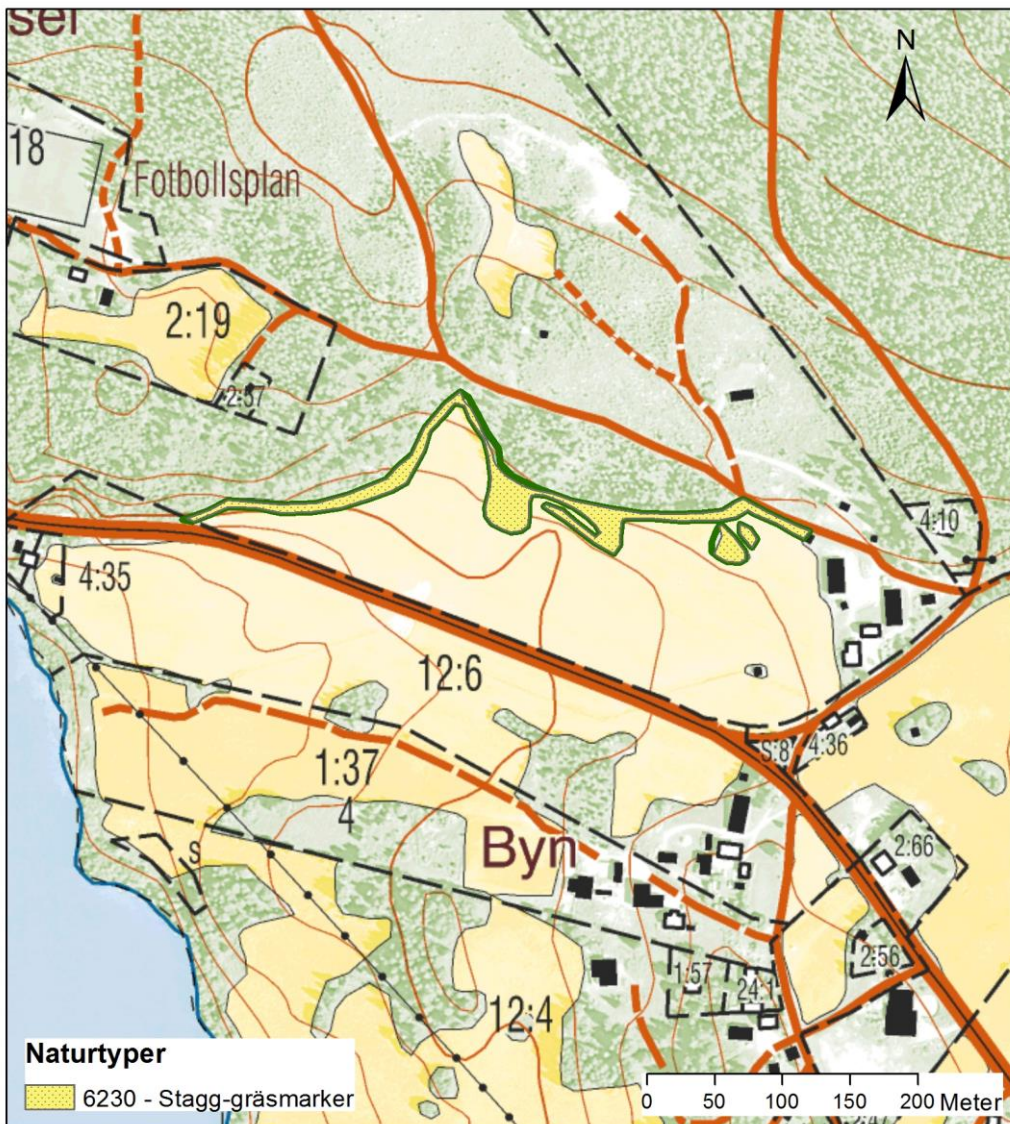
Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm. Art-och habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EEG an den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007

Natura 2000 i Sverige, handbok med allmänna råd, Naturvårdsverkets handbok 2003:9

15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m.

11. Kartor

Kartorna nedan visar de ingående naturtypernas utbredning samt en översikt av området. Aktuell information om naturtypernas utbredning och arter i ett enskilt område finns på Naturvårdsverkets hemsida, kartverket skyddad natur. Observera att det är naturtypernas utbredning och förekomst i verkligheten som gäller vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det innebär att både rapporterad areal och det som framgår av naturanaturtypskartan (NNK) kan behöva säkerställas med ytterligare uppgifter, t.ex. fältinventeringar.

 Natura 2000

 Naturrenservat

© Länsstyrelsen Västernorrland

© Lantmäteriet Geodatasamverkan